
Antwoorden

Deel-
scores

Opgave 1 De nieuwe euthanasiewetgeving van 2001

Maximumscore 2

- 1 De NVVE is te beschouwen als een belangenorganisatie, omdat
- de NVVE een permanent karakter heeft: de tekst spreekt van belangenbehartiging die al meer dan 25 jaar duurt 1
  - de NVVE een professionele, bureaucratische organisatie heeft met een serviceverlenende functie naar de leden: de tekst spreekt onder meer van juridische steun en verstrekking van informatie en geven van wilsverklaringen. / Er wordt aangegeven hoe de leden of belangstellenden in contact kunnen treden met de organisatie 1

Opmerking

Alleen één scorepunt toekennen, indien kenmerk en gegevens uit de tekst zijn genoemd.

Eindexamen maatschappijleer vwo 2003-I

© havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Maximumscore 6	
2 ☐ De jaren tachtig	
• In de jaren tachtig ontstond een maatschappelijke behoefte aan een meer liberale euthanasieregeling. / Een groeiend percentage van de bevolking wilde zelfbeslissingsrecht voor mensen over de wijze waarop men wil sterven. / Artsen wilden duidelijkheid van de politiek. / De wetgeving liep achter bij wat in de samenleving leefde en gebeurde. Je kunt deze wensen beschouwen als <i>invoer</i> van het Nederlandse politieke systeem	<u>1</u>
• De politiek had in de jaren tachtig grote moeite om het met elkaar eens te worden over een euthanasiewetsvoorstel. (regels 26-27) Het onderwerp stond dus wel op <i>de politieke agenda</i> . of De confessionelen, met name het CDA, konden een echte regeling aanvankelijk tegenhouden. Zij fungeerden als het ware als <i>poortwachters</i> (tussen subfasen politieke agenda en conversie) (regels 26-34)	<u>1</u>
De wet van 1992	
• De totstandkoming van de euthanasiewet van 1992 kun je beschouwen als de <i>output</i> van het politieke systeem (regels 34-40)	<u>1</u>
• Er kwamen reacties op deze wet van 1992 van degenen die de wet niet ver genoeg vonden gaan. Deze <i>feedback</i> heeft in november 2000 geleid tot een nieuwe wet in de Tweede Kamer (regels 49-54)	<u>1</u>
Aanvaarding nieuwe wet in 2000	
• Het besluit van de Tweede Kamer in november 2000 valt in de <i>conversiefase</i> (<i>beleidsbepaling</i>). (Het is geen <i>uitvoer</i> , omdat het wetgevingstraject nog niet is voltooid.)	<u>1</u>
• Ook dit besluit van de Tweede Kamer roept nieuwe <i>feedback</i> op, in de vorm van protesten, ditmaal van de kant van de christelijke groeperingen (regels 66-74) (en in de vorm van kritiek vanuit het buitenland). (regels 75-81) of Kritiek vanuit het buitenland kan gezien worden als <i>feedback</i> uit <i>de politieke omgeving</i> van het systeem. (regels 75-81)	<u>1</u>
Maximumscore 2	
3 ☐ A	
voorbeeld van een goed antwoord: In het barrièremodel ligt meer dan in het systeemmodel het accent op conflict / strijd tussen groeperingen met tegengestelde belangen en opvattingen. of Diegenen die de zaken willen laten zoals ze zijn, hebben het eenvoudiger dan diegenen die willen veranderen. Er hoeft immers slechts in één fase van het politieke proces een 'overwinning' te worden behaald om te voorkomen dat er iets verandert	<u>1</u>
B	
voorbeeld van een goed antwoord: Bij de totstandkoming van de nieuwe euthanasiewet is er sprake van een conflict tussen partijen die wetgeving willen en christelijke partijen die deze nieuwe euthanasieregels afwijzen	<u>1</u>

Eindexamen maatschappijleer vwo 2003-I

© havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Maximumscore 2	
4 ☐ In tekst 2 staan de volgende normen/regels (twee van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> • Er moet sprake zijn van een ondraaglijk en uitzichtloos lijden. (regels 41-43) (waarvoor geen behandeling meer mogelijk is.) • Er moet sprake zijn van een vrijwillig (weloverwogen) verzoek van de patiënt. (regels 43-45) • De arts moet altijd een andere arts raadplegen. (regels 45-46) • De arts moet euthanasie melden bij een speciale toetsingscommissie. (regels 56-58) • De arts is strafbaar indien hij/zij zich niet aan de regels houdt. (regels 58-60)	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 2	
5 ☐ Doel van de Raad van Europa is (één van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> • beschermen van de rechten van de mens (In 1950 is in dit verband het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden gesloten.) • de bevordering van de Europese culturele waarden, met name de democratische waarden / bevordering van samenwerking tussen Europese landen op cultureel, juridisch en sociaal terrein	<u>1</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Het wetsvoorstel over euthanasie heeft te maken met de rechten van de mens en de culturele waarden	<u>1</u>
Maximumscore 2	
6 ☐ In het antwoord moeten de volgende elementen genoemd worden: <ul style="list-style-type: none"> • Overeenkomstig artikel 2 van het EVRM-verdrag moeten de lidstaten zich onthouden van het gebruik van willekeurige executies en excessief geweld. (regels 21-23) / Op grond van het EVRM-verdrag dient de staat zich te onthouden van een inbreuk op uw have en goed. (regels 39-42) • In een rechtsstaat dient de overheid zich te houden aan wet en recht. / In een rechtsstaat dienen burgers beschermd te zijn tegen mogelijke willekeur van de overheid of • Volgens het EVRM dient de overheid de burger ook te beschermen tegen onheil. (regels 41-42) • Kenmerk van een rechtsstaat is tevens dat de overheid de rechtsorde dient te handhaven (met de middelen die de wet de overheid geeft met inachtneming van de rechten van de burger.)	<u>1</u>
	<u>1</u>
	<u>1</u>
	<u>1</u>
Maximumscore 1	
7 ☐ Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (en de fundamentele vrijheden) is bevoegd om bindende uitspraken te doen over schendingen van de mensenrechten door een lidstaat. (Ook een tweederde meerderheid van de Raad van Ministers is bevoegd om uitspraken te doen over schendingen van mensenrechten door een lidstaat.)	
Maximumscore 4	
8 ☐ <ul style="list-style-type: none"> • Het Europees Parlement heeft de bevoegdheid om een advies uit te brengen over verordeningen (van de Europese Commissie), afhankelijk van het onderwerp, / amendementen in te dienen of zich tegen de verordeningen uit te spreken • Nederland is als lid van de EU verplicht de Europese verordeningen en beschikkingen (die uiteindelijk zijn goedgekeurd door de Raad van Ministers) uit te voeren of zich te houden aan Europese verordeningen en beschikkingen • Het Europees Parlement heeft de bevoegdheid om de begroting van de EU (met uitzondering van de landbouwuitgaven) goed te keuren • Nederland is als lid van de EU verplicht het contributiebedrag te betalen. / Nederland profiteert ook van gelden uit Europese fondsen of van subsidies	<u>1</u>
	<u>1</u>
	<u>1</u>
	<u>1</u>

Eindexamen maatschappijleer vwo 2003-I

© havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
9 ☐ • De Eerste Kamer / Senaat heeft geen recht van initiatief / mag zelf geen wetsvoorstel indienen (Tweede Kamer heeft wel het recht van initiatief)	<u>1</u>
• De Eerste Kamer heeft geen recht van amendement / mag geen wetswijzigingen aanbrenge (Tweede Kamer heeft wel het recht van amendement) of In de praktijk heeft de Eerste Kamer soms een verkapt recht van amendement. De Eerste Kamer vraagt de regering toezeggingen te doen om een enkel onderdeel van het wetsontwerp te wijzigen als voorwaarde voor aanvaarding van het wetsvoorstel. De regering dient dan een wijzigingsvoorstel in bij de Tweede Kamer (een zogeheten novelle)	<u>1</u>
Maximumscore 2	
10 ☐ eigen machtsmiddelen Voorbeelden van goede antwoorden zijn (twee van de volgende): • groot aantal leden (ruim 100.000) • deskundigheid op het terrein van euthanasie • professionele lobby	
<i>Opmerking</i> <i>Alleen één scorepunt toekennen indien twee juiste machtsmiddelen zijn genoemd.</i>	
de politieke omgeving / verhoudingen Door de paarse kabinetten ontstonden andere politieke machtsverhoudingen: ruimere opvattingen over euthanasie werden gedeeld door een meerderheid van de niet-christelijke fracties in het parlement / christelijke partijen waren in de minderheid	<u>1</u>
Maximumscore 3	
11 ☐ voorbeelden van goede antwoorden (drie van de volgende): • informatiefunctie: tekst 2 geeft een overzicht van de inhoud van de wet / de totstandkoming van de euthanasiewet / tekst 6 geeft informatie over de beslissing in de Eerste Kamer. • agendafunctie: tekst 1 bevat politieke wensen van de pressiegroep NVVE. De groep geeft op deze manier wensen en eisen uit de samenleving door aan de politiek. • opiniefunctie: in tekst 4 geeft de jurist Lawson zijn mening over de niet-strijdigheid met het Europese Verdrag en draagt aldus bij aan de meningsvorming. • commentaarfunctie/controlefunctie: in tekst 5 geeft Trouw kritiek/commentaar op de houding van premier Kok en op het weigeren van minister van Volksgezondheid, mevrouw Borst, te verschijnen bij een hoorzitting van het Europees Parlement.	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 4	
12 ☐ Voorbeelden van een goede antwoorden zijn: • De <i>politiek-juridische benaderingswijze</i> vraagt onder meer: welk beleid c.q. regelgeving is/wordt door de overheid ontwikkeld	<u>1</u>
• Tekst 2 geeft een overzicht van de nieuwe regelgeving	<u>1</u>
• De <i>sociaal-culturele benaderingswijze</i> stelt onder meer de <i>analysevraag</i> : welke normatieve uitgangspunten / waarden hebben de betrokken groeperingen	<u>1</u>
In onder meer tekst 1 en 2 komen verschillende (conflicterende) waarden naar voren (waardig sterven versus recht op leven)	<u>1</u>